

מדינת ישראל

משרד האוצר - החשב הכללי

תאריך: כ' בתמוז התשע"ה

7/7/15

סימוכין: 187457

סיכום ישיבת ועדת פטור ממכרז מיום 7/7/15

משתתפים:

עו"ד נעמה קאופמן-פס, מנהלת הסיכונים הראשית, החשב הכללי, יו"ר הוועדה
גב' מירב קדם, מנהלת מינהל הרכש הממשלתי, חברת וועדה
עו"ד ירון גולן, הלשכה המשפטית, יועץ משפטי, יועץ משפטי

הנושא: משרד ראש הממשלה - התקשוב הממשלתי וישראל דיגיטלית

החלטת ועדת המכרזים מיום 26/5/15

נתקבל בוועדת הפטור ביום 3/6/15

השלמות מיום 3/6/15, מיום 4/6/15, מיום 25/6/15 ומיום 2/7/15

בקשה מס': 566574

בקשה לאישור החלטת ועדת המכרזים להתקשרות עם חברת Edx.inc, לצורך הקמת פלטפורמה לימודית לאומית מקוונת ואספקת פלטפורמה בינלאומית להכשרות וקורסים מקוונים לאזרחי המדינה, לתקופה שמיום 1/8/15 ועד ליום 31/7/17 בתוספת אופציה בת שנה עד ליום 31/7/18, על פי תקנה 3(31) לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993 (להלן - תקנות חובת המכרזים).

היקף ההתקשרות המבוקש/מאושר:

8,028,874 ₪ כולל מע"מ

החלטת הוועדה: מאשרים את ההתקשרות פטור מחובת מכרז עם חברת Edx.inc, על פי תקנה 3(31) לתקנות חובת המכרזים, לתקופה שמיום 1/8/15 ועד ליום 31/7/18 (מתוכן השנה האחרונה הינה אופציה שהפעלתה בכפוף לאישור ועדת המכרזים).

החלטה זו הינה בכפוף לאמור להלן:

- א. אחת לשנה תציג היחידה לוועדת המכרזים המשרדית לתקשוב (ענ"א) את סטטוס התקדמות הפרויקט לרבות התייחסות להקמת והתאמת הפלטפורמות, פירוט הקורסים שמוקמים ומופעלים, היקף משתמשים ויעדים לשנים הבאות.
- ב. עלות התקשרות תהיה בדולרים למעט רכיב עלות היועצים שישולם בשקלים.

הערות ונימוקים:

1. מטה ישראל דיגיטלית במשרד רה"מ מעוניין לצאת בפרויקט להקמת פלטפורמה לימודית לאומית מקוונת לקורסים והכשרות מקצועיות, אשר תסייע ביצירת שוק מתקדם ופיתוח תכנים במגוון תחומים ומגזרים. לשם כך נדרשת התקשרות עם ספק שיכול להעמיד לרשות הפרויקט פלטפורמה בעלת המאפיינים הדרושים לביצוע הפרויקט ושהוא בעל ניסיון מתאים לפרויקט מסוג זה. השירותים הנדרשים מהספק כוללים שתי פלטפורמות: האחת שתשתמש כפלטפורמה הלאומית של ישראל להעברת שיעורים מקוונים מרובי משתתפים, והשנייה פלטפורמה בינ"ל להכשרות וקורסים בדרך של Mooc.
2. המשרד מצוין כי נכון להיום קיים מספר מועט של גופים המציעים תכנים דיגיטליים במקצועות לימוד שונים, אך מדובר בהיקפים קטנים מאד וברמה טכנולוגית לא אחידה. המערכות הקיימות אינן נותנות מענה מלא לאתגר הלאומי שהתקשרות זו מבקשת לפתור, ואינן מאפשרות לייצר פלטפורמה לאומית מרובת משתמשים. הפלטפורמה המדוברת תשמש משרדי הממשלה וארגונים שונים במרחב הציבורי, כמו למשל - פיתוח מקצועי לעובדי הוראה באמצעות משרד החינוך, הכשרות לעובדים סוציאליים באמצעות משרד הרווחה, ועוד.
3. לאחר בדיקה מקיפה שערך המשרד נמצא כי אין בישראל ספק אשר ביכולתו לענות על דרישות היחידה המקצועית, ואשר עומד בתנאי הסף שנקבעו על ידה. עוד העלתה הבדיקה כי בכל הנוגע לספקים בחו"ל, חברת Edx.inc האמריקאית היא הספק המוביל בתחום, וככל הנראה היחיד, בנסיבות העניין, אשר יכול לתת מענה מלא לצרכי היחידה המקצועית. הואיל וספק זה הוא ספק חוץ, כהגדרתו בתקנה 3(31) לתקנות חובת המכרזים, פרסמה היחידה המקצועית ביום 4.5.15 את כוונתה להתקשר עם ספק חוץ, וכן פרסמה חוות דעת בעניין. במהלך תקופת הפרסום הוגשה השגה אחת בלבד להתקשרות האמורה, אך היחידה המקצועית קבעה שהתנגדות זו אינה רלוונטית להתקשרות המבוקשת.
4. בסיום תקופת ההסכם, הידע שיצטבר במערכת יאפשר לגופים המעוניינים לתפעל את הפלטפורמה בעצמם, ללא צורך בשירותי גוף חיצוני. תנאי ההסכם מאפשרים להעביר את הפלטפורמה, התכנים, הנתונים והידע שנצברו בתקופת ההסכם ללא עלות בסיום ההתקשרות. המשרד מפתח ובונה את היכולות הנדרשות לארח ולנהל את הפלטפורמה, כך שבסיום התקופה לא יזדקק המשרד לשירותי

- חברה חיצונית בינלאומית. כמו כן, כל תוצרי הפרויקט יישארו בבעלות המדינה, והפלטפורמות שיפותחו במסגרתו עתידות לעבור לאירוח בממשל זמין.
5. אישור ההתקשרות בפטור ניתן לאור חוות הדעת המקצועית שצורפה על ידי הגורם המקצועי במשרד, גבי שי לי שפיגלמן, כי על פי הבדיקה המקיפה שבוצעה בישראל במשך מספר חודשים, בניסיון לאתר ספק שיעמוד בדרישות היחידה, לא נמצא ספק אשר בידו התוכנה, הפלטפורמה, היכולות הטכנולוגיות והמקצועיות, הידע והניסיון לביצוע ההתקשרות.
6. מר רוז הייפרמן, מנהל חטיבת מערכות מידע ושירותים רותביים בשם ראש רשות התקשוב הממשלתי, ממליץ בחוות דעתו מיום 1 ביוני 2015, לאשר את ההתקשרות.
7. גבי מילכה נשיאל מנהלת תחום בכיר מחשוב ומערכות מידע בחשב הכללי בחוות דעתה מיום 2 ביולי 2015, ממליצה לאשר את ההתקשרות בכפוף למפורט:
- א. אחת לשנה המשרד יציג לוועדת המכרזים המשרדית לתקשוב (עני"א) את סטטוס התקדמות הפרויקט לרבות התייחסות להקמת והתאמת הפלטפורמות, פירוט הקורסים שמוקמים ומופעלים, היקף משתמשים ויעדים לשנים הבאות.
- ב. עלות התקשרות תהיה בדולרים למעט רכיב עלות היועצים שישולם בשקלים.
8. מר שלומי נעים רפרנט חטיבת ביטחון ומינהל בחשב הכללי, בחוות דעתו מיום 10 ביוני 2015, ממליץ לאשר את ההתקשרות באישור מר יובל רוז הסגן הבכיר לחשבת הכללית האחראי על המשרד.
9. בהעדר תקציב מאושר לשנה זו, אישור זה כפוף להוראות הדין ולהוראות החשבת הכללית לעניין זה לרבות אישור הוועדה להתקשרויות חריגות כמשמעה בהוראת תכ"מ שמספרה 1.2.6.1.

עו"ד ירון גולן

גבי מירב קדם

עו"ד נעמה קאופמן-פס

הבהרה : פרוטוקול ועדת המכרזים אינו מהווה התקשרות או התחייבות להתקשרות כלפי הספק.
התקשרות עם ספק תיעשה אך ורק על ידי הוצאת הזמנה ו/או הסכם חתומים על ידי מורשי
החתימה המוסמכים לחייב את המשרד.

ועדת מכרזים משרדית לרכש והתקשרויות בענייני ענ"א (תחומי תקשוב וישראל דיגיטלית)
מיום 26.5.2015 ומיום 1.7.2015

פרוטוקול מס' : 58

משתתפים :

מר רז הייפרמן – מ"מ ממונה על התקשוב הממשלתי, יו"ר
ד"ר יאיר שינדל – ראש מטה ישראל דיגיטלית, מ"מ יו"ר
עו"ד מיכל גורן מילר – יועמ"ש, חברת וועדה
גב' איילה יוסף – סגנית חשב בכיר משרד ראש הממשלה, חבר וועדה

הנושא: בקשה לפטור ממכרז (ספק חוץ) להקמת פלטפורמה לאומית להכשרות וקורסים מקוונים

1. מטרת:

1.1. היחידה: מטה ישראל דיגיטלית במשרד ראש הממשלה מעוניינת לצאת לפרויקט להקמת פלטפורמה לימודית לאומית מקוונת, לקורסים והכשרות מקצועיות, על בסיס פלטפורמה בינלאומית מובילה פתוחה, אשר תסייע ביצירת שוק מתקדם ופיתוח תכנים במגוון תחומים ומגורים. לשם כך נדרשת התקשרות עם ספק שיכול להעמיד לרשות הפרויקט פלטפורמה קיימת כאמור, בעלת המאפיינים הדרושים לביצוע הפרויקט, ושהוא בעל ניסיון מתאים לצורך הקמתה והטמעתה בארגון.

1.2. השירותים הנדרשים מהספק לצורכי הפרויקט, כוללים, בין היתר, שתי פלטפורמות: האחת, שתשמש כפלטפורמה הלאומית של ישראל להעברת שיעורים מקוונים מרובי משתתפים והשנייה פלטפורמה בינלאומית קיימת להכשרות וקורסים בדרך של MOOCים. (massive on line open = MOOCים) (courses)

2. רקע:

2.1 הפדגוגיה החדשה מבוססת על שימוש מיטבי בטכנולוגיות המידע והתקשורת כדי לקדם את המטרות והיעדים של מערכת החינוך, ההכשרה המקצועית והאקדמיה במאה ה-21: למידה מכל מקום ובכל זמן, נגישות למקורות מידע מגוונים ומתוקפים, שילוב המדיה החדשה ללמידה חווייתית ויצירה, למידה פעילה מתוך הקשר, פיתוח מיומנויות וכישורי חשיבה, גמישות בהוראה ומתן מענה לכל תלמיד. למידה שיתופית ויצירת קהילות מקוונות, שיפור ההוראה והעצמת המורים והמרצים, מעורבות חברתית וחיזוק קשרי קהילה.

יתרונות הלמידה המקוונת הם רבים, ובין היתר:

- למידה לאורך החיים: יכולת למידה מכל מקום, מותאם לקצב ולרמה האישית.
- למידה של מספר גדול של אנשים בבת אחת תוך יצירת קבוצת "תמיכה".
- תרומה לצמצום הפערים באמצעות הנגשת תוכן איכותי לפריפריה.
- חסכון בעלויות ו-ROI גבוה.

- יצירת תוכן עדכני.
- גמישות והתחדשות בשוק העבודה.
- פדגוגיה משופרת וטובי המרצים.

דוגמא לאפקטיביות הטכנולוגיות המתקדמות, ניתן למצוא במאמר שהתפרסם לאחרונה בניו יורק טיימס, על ידי טום פרידמן, אשר ראיין את אנדרו נג (ממייסדי coursera), המעביר באוניברסיטת סטנפורד קורס בשם "לימודי מכונה", שנחשב אחד מהקורסים הגדולים יותר בסטנפורד, עם 400 סטודנטים שנרשמים בכל פעם שהוא מוצע. כאשר הוצע הקורס על ידי האוניברסיטה כקורס mooc לציבור הרחב, נרשמו 100,000 איש! כדי לשים מספר זה בפרספקטיבה, כדי שאנדרו נג יגיע לאותו גודל קהל בהוראת קורס בסטנפורד, הוא יצטרך ללמד במשך 250 שנה.

בעולם: הלמידה המקוונת מצויה במגמת עלייה: Mooc (Massive Open Online Courses) הראשון הושק ב-2008 בקנדה ל-25 סטודנטים ו-2,300 שומעים חופשיים. כיום, רשומים באמצעות קורסים מקוונים מעל 12 מיליון סטודנטים ביותר מ-100 מדינות ובתרגום ליותר מ-24 שפות. גם העולם העסקי עושה שימוש נרחב במערכות אלו, על פי דוח של E-Learning Guild, מעל 70% מהארגונים העסקיים באמריקה הצפונית (ארצות הברית וקנדה) משתמשים במערכות ניהול למידה מקוונות. בין השנים 2008 ל-2012 גדלה ההשקעה בטכנולוגיות ההוראה והחינוך ב-44%, מ-204 מיליון דולר לכמעט 900 מיליון דולר.

בישראל: במהלך השנים האחרונות נעשים מאמצים נקודתיים בתחום הלמידה המקוונת הן במערכת החינוך והן במערך ההכשרות המקצועיות במגזר הפרטי. בשנים האחרונות עוסק משרד החינוך בהתאמת מערכת החינוך למאה ה-21. אולם עדיין נראה שהמערכות בישראל מגיבות באיטיות יחסית לשינויים הנדרשים, הן מבחינת עומק השינוי שהן מציעות והן מבחינת היקף ההטמעה שלהן (מספר בתי הספר והארגונים שבהם התכנית מוטמעת והיקף התקציב). בנוסף, אין ראייה מרכזית שמתכללת את המאמצים הקיימים, מייצרת הבנה של הצרכים ולמידה מהצלחות וכישלונות.

נכון להיום, קיימים מספר גופים המציעים תכנים דיגיטליים במקצועות לימוד שונים, ומפתחים סביבות דיגיטליות, כגון מט"ח (מרכז לטכנולוגיה חינוכית), וכן אוניברסיטאות (במיוחד האוניברסיטה הפתוחה) שמציעות קורסים מקוונים באמצעות פלטפורמה של חברות coursera או moodle, אך בהיקפים קטנים מאד, בצורה ספורדית וברמה טכנולוגית לא אחידה. המערכות הקיימות אינן נותנות מענה מלא לאתגר הלאומי שהתקשרות זו מנסה לפתור, אינם מאפשרות לייצר פלטפורמה לאומית, מרובת משתמשים (מעל 100,000 משתמשים), קורסים מתקדמים ואדפטיבים, מדידת נתונים רחבה ועוד.

בתחום ההכשרה המקצועית, למעט חברות שפיתחו קורסים ספציפיים עבור עובדיהם באמצעות ספק היצוני, לא ידוע על פלטפורמות קיימות בישראל שמאפשרות ביצוע הכשרות מקצועיות לעובדים או לקהל הרחב במיוחד לא במגזר הציבורי.

2.2 על מנת לקדם את תהליך הטמעת הלמידה המקוונת בישראל, מטה ישראל דיגיטלית מבקש להקים פלטפורמה לאומית מקוונת בהובלתו על בסיס פלטפורמה בינלאומית מובילה פתוחה, אשר תסייע ביצירת שוק מתקדם ופיתוח תכנים במגוון תחומים ומגזרים.
מטרות המהלך:

2.2.1 הקמת פלטפורמה לאומית אשר תתמוך בפיתוח סביבות למידה מתקדמות תוך תמיכה טכנולוגית ופדגוגית במגוון תחומים.

2.2.2 עידוד ופיתוח שוק הלמידה המקוונת בישראל והפיכתנו למדינה מובילה בעולם בקורסים והכשרות מקוונות.

2.2.3 קידום יעדי ישראל דיגיטלית בהתאם להחלטת הממשלה:

2.2.3.1.1 צמצום פערים חברתיים

2.2.3.1.2 חסכון בעלויות – למשל רק העלות של קורסים רוחביים פרונטליים של נציבות שירות המדינה מוערכת בכ-24 מיליוני ש"ח בשנה!

2.2.3.1.3 שיפור הרווחה ואיכות החיים.

2.3 הפלטפורמה תשמש את כלל משרדי הממשלה וארגונים במרחב הציבורי. פרויקטים ראשוניים שבתכנון לשם הדגמה:

- אנגלית תעסוקתית למגזר החרדי בשיתוף משרד הכלכלה
- עברית תעסוקתית למגזר המעוטים בשיתוף משרד הכלכלה ומשרד ראש הממשלה
- הכשרות לעובדי מדינה באמצעות נציבות שירות המדינה
- פיתוח מקצועי לעובדי הוראה באמצעות משרד החינוך
- הכשרות לעובדים סוציאליים באמצעות משרד הרווחה

2.4 ביום 4.3.2015, אישרה ועדת המכרזים המשרדית, ליחידה, להיערך לקראת מכרז פומבי להקמת פלטפורמה לאומית מקוונת על בסיס פלטפורמה בינלאומית מובילה פתוחה, והתנעת פעילות אקטיבית להטמעת הפדגוגיות והטכנולוגיות החדשניות בגופים רלוונטיים במגזר הציבורי. (מצ"ב פרוטוקול הועדה מיום 4.3.2015, ובו פירוט בנוגע לצורך בפלטפורמה ולקהל היעד לפלטפורמה זו

2.5 לאחר אישור הועדה, ביקשה היחידה המקצועית להקפיא את הליכי המכרז, לצורך חשיבה מחודשת על מבנה הפרויקט והשירותים הנדרשים לצורך ביצועו (לרבות בדיקה נוספת של ספקים פוטנציאליים לשירותים הנדרשים). בדיקה זו הביאה לשינוי בהגדרת השירותים שיתבקשו, על ידי היחידה המקצועית מהספקים הפוטנציאליים, ומשכך גם שינוי בדרישות הסף למציעים, בין היתר דרישה לאספקת 2 פלטפורמות (האחת